

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 076 «підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою

«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»

(назва освітньої програми)

на тему: «Підвищення ефективності використання персоналу підприємства»

(назва теми)

Виконавець:

студент факультету ФЕУП

Ніценко Юлія Євгенівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Літвінова Вікторія Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Однією з найважливіших проблем на сучасному етапі розвитку економіки більшості країн світу є проблема в області роботи з персоналом. У розвитку суспільного виробництва і підвищення його ефективності провідна роль, поряд з науково-технічним прогресом, належить трудовим ресурсам. Виробництво матеріальних благ неможливе без робочої сили. Її потрібно ставити при виробництві продукції на перше місце. Засоби виробництва, наскільки б досконаліми вони б не були, самі по собі не мають ніякої цінності і не можуть дати будь-якого економічного ефекту. Тільки при наявності досвідчених працівників і фахівців, забезпеченості виробництва трудовими ресурсами можливо домогтися високих економічних показників, найбільш повного і продуктивного застосування машин і обладнання. Саме трудові ресурси – основний елемент виробництва і головна продуктивна сила.

Мета дослідження. Висвітлення теоретичних засад формування та використання персоналу, розробка пропозицій щодо підвищення використання робочого часу.

Завдання дослідження:

- описати сутність, склад та економічні аспекти управління персоналом підприємства ;
- дослідити основні показники ефективності використання персоналу підприємства;
- проаналізувати господарську діяльність ТОВ «Телекарт-Прилад» та провести аналіз складу та структури персоналу підприємства;
- запропонувати рекомендації щодо підвищення ефективності використання персоналу підприємства;
- обґрунтувати економічну ефективність запропонованих заходів щодо ефективності використання персоналу ТОВ «Телекарт-Прилад».

Об'єкт дослідження є діяльність ТОВ «Телекарт-Прилад», як функціональної одиниці господарської діяльності.

Предмет дослідження є процес оцінки показників використання персоналу підприємства та напрямки підвищення ефективності її використання

Методи дослідження: теоретичне узагальнення, порівняння, логічне узагальнення та економіко-статистичні методи

Інформаційна база дослідження. Дана робота базується на законах, нормативно-правових актах, теоретичних джерелах, а також на періодичних наукових публікаціях українських та зарубіжних вчених, присвячених дослідженню даної теми. Для аналізу господарської діяльності підприємства використовуються звітні документи ТОВ «Телекарт-Прилад» за 2017-2019 р.р.: форма №1 (баланс), форма №2 (звіт про фінансові результати), звіт із праці.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (53 найменувань) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 71

сторінок. Основний зміст викладено на 59 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Персонал підприємства як економічна категорія та аналіз ефективності використання робочої сили»* розглянуто сутність персоналу на підприємстві, основні категорії та структуру персоналу підприємства. Виявлено, що планування персоналу є сферою внутрішньо фірмового планування, в ході якого оцінюється потреба підприємства в персоналі та визначаються заходи щодо її забезпечення. Розрахунок перспективної потреби в персоналі є більш складним завданням, тому що носить прогнозований характер і орієнтований на можливі зміни діяльності підприємства. В ході роботи проаналізовано показники і причини можливого відтоку персоналу. Крім того виявлено, що планування витрат на персонал є одним із важливих завдань кадрового менеджменту та має враховувати як зовнішні, так і внутрішні чинники. До зовнішніх факторів, що впливають на ці витрати, відносяться зміна законодавчих норм і тарифних угод, природоохоронні нормативні вимоги, макроекономічні тенденції. До внутрішніх факторів, що впливають на витрати, відносяться результати планування чисельності та професійно-кваліфікаційного складу кадрів, а також результати планування інших організаційних аспектів діяльності фірми. Розглянуто етапи аналізу ефективності використання трудових ресурсів та характеристика показників ефективності праці. Виявлено, що управління персоналом - це формування поведінки окремих працівників по відношенню до цілей розвитку підприємства. Проаналізовано шляхи підвищення ефективності використання персоналу підприємства.

У другому розділі *«Аналіз ефективності використання персоналу підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»* проаналізовано загальну характеристику підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад», розглянуто види продукції підприємства, реалізація, попит продукції та соціально-економічні аспекти розвитку підприємства. Проаналізовано основні техніко-економічні показники діяльності підприємства, показники фінансової стійкості та рентабельності господарської діяльності. Також проаналізовано склад персоналу за освітою, за статтю та за віком. Розраховано та проаналізовано динаміку руху кадрів, склад та структуру фонду робочого часу, продуктивність праці та співвідношення темпів росту продуктивності праці до середньорічної заробітної плати працівників ТОВ «Телекарт-Прилад».

У третьому розділі *«Шляхи підвищення ефективності використання персоналу на ТОВ «Телекарт-Прилад»* запропоновано заходи щодо удосконалення ефективності використання персоналу на підприємств, шляхом поліпшення умов праці за рахунок встановлення централізованої системи кондиціонування та установки пропускнуої системи для обліку робочого часу.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. У теорії та практиці використовуються різноманітні категорії і поняття, які ототожнюються з поняттям «персонал підприємства», а саме «робоча сила», «трудові ресурси», «людські ресурси», «трудовий потенціал», «кадри» тощо. Персонал підприємства можна поділити на дві групи: персонал основної діяльності та персонал неосновної діяльності. Це є одною з головних ознак класифікації персоналу.

2. У процесі аналізу використання трудових ресурсів вивчається рух робочої сили та забезпеченість підприємства трудовими ресурсами; ефективність використання робочого часу, динаміка продуктивності праці і фактори росту.

3. Забезпеченість трудовими ресурсами вивчається з метою виявлення можливості вивільнення робітників на окремих ділянках виробничого циклу в результаті вдосконалення умов праці або визначення додаткової потреби в персоналі професійно-кваліфікаційного рівня.

4. Аналіз забезпеченості підприємства робочою силою доповнюється аналізом використання робочого часу. Неодмінною умовою аналізу забезпеченості трудовими ресурсами є зіставлення його результатів з оцінкою продуктивності праці.

5. На ТОВ «Телекарт-Прилад» чисельність персоналу постійно збільшується. Управлінський персонал складає у середньому близько 10%. Найбільшу кількість у складі персоналу становлять інженерно-технічні працівники, це пояснюється специфікою продукції, яку виробляє підприємство. Найбільшою кількістю працівників представлена група віком 50 р. та більше. Середній вік працівників підприємства – 43 роки.

6. За аналізом динаміки руху працівників на ТОВ «Телекарт-Прилад» виявлено, що коефіцієнт плинності кадрів постійно збільшується. Чим вище значення цього коефіцієнту, тим гірше для підприємства, оскільки це може бути пов'язано з тим, що на підприємстві не достатньо задовільні умови праці, невисока заробітна плата або несприятлива для роботи обстановка у колективі.

7. Проаналізувавши продуктивність праці на ТОВ «Телекарт-Прилад» можна зробити висновки, що на підприємстві спостерігається позитивна динаміка цього показника.

8. Проведений аналіз дозволив виявити основні проблеми у використанні персоналу підприємства на ТОВ «Телекарт-Прилад». Так виявлено збільшення коефіцієнту плинності кадрів у 2019 р., порівняно з 2017 р. та 2018 р., що пов'язано з динамічним рухом персоналу на підприємстві – багато працівників звільнюється та багато з'являється нових.

9. Також виявлено, що за період 2018-2019 р.р., темп росту продуктивності праці досить сильно відстає від темпу росту середньої заробітної плати, що згодом приведе до збільшення собівартості продукції, зменшення рентабельності та ефективності підприємства.

10. У зв'язку з цим, було запропоновано два основних напрямки удосконалення ефективності використання персоналу підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»:

- поліпшення умов праці за рахунок встановлення централізованої системи кондиціонування у виробничих цехах;
- впровадження пропускнуої системи при вході на підприємство.

11. Проведено необхідні розрахунки економічної ефективності щодо впровадження заходів для підвищення ефективності використання персоналу. В ході розрахунків були отримані результати, які свідчать про високу економічну ефективність розроблених заходів.